

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	3
1.5 ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย	3
1.6 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.8 นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความหมายและความสำคัญของความทรงจำร่วม	6
2.2 แนวคิดการสร้างพื้นที่ทางสังคม	7
2.3 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	11
2.4 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	12
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	13
บทที่ 3 พื้นที่และถิ่นฐานชุมชนชาวม้ง	16
3.1 ประวัติความเป็นมาของชาวม้ง	17
3.2 ประวัติความเป็นมาของชาวม้งหมู่บ้านหนองหอย	24
บทที่ 4 ความทรงจำร่วมจากคำบอกเล่าของชาวม้งหมู่บ้านหนองหอย	30
4.1 การตั้งถิ่นฐาน	31
4.2 ประวัติชื่อหมู่บ้าน	33
4.3 ตำนานของพื้นที่หมู่บ้าน	34
4.3.1 ตำนานดอยคว่ำหล่องจากเอกสาร ตำนาน	35

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
4.3.2 ตำนาน ชุนหลวงวิรังคะ จากคำบอกเล่าของชาวม้ง หมู่บ้านหนองหอย	38
4.4 หมู่บ้านหนองหอยในอดีต	41
4.4.1 การเพาะปลูก	43
4.4.1.1 ฟืน	44
4.4.1.1.1 บทบาทของฟืน	44
4.4.1.1.1.1 ฟืนเป็นยา	44
4.4.1.1.1.2 ฟืนแทนเงิน	46
4.4.1.1.1.3 ฟืนคือรายได้	46
4.4.1.1.1.4 ชีวิตคนตัดฟืน	47
4.5 การแยกหมู่บ้าน	48
4.6 ความเชื่อและศาสนา	49
4.6.1 เจ้าที่ประจำหมู่บ้าน	50
4.6.2 ผีขุนน้ำ	52
4.6.3 ผีหลวงแห่งคอยคว่ำห้อย	52
4.6.4 ผีทั้ง 5 ของบ้าน	53
4.6.5 การเคารพผีบ้านตัวเดียวกัน	54
4.6.6 ผีไร่ ผีสวน	55
4.6.7 พิธีสือดำ	55
4.6.8 ผีไม้กวาด	56
4.6.9 ผีตะกร้า	57
4.6.10 อำนาจของทองแดง	58
4.6.11 ผีกับเด็ก	59
4.6.12 หน้ำคามัดผี	59
4.6.13 คริสต์ศาสนากับชุมชน	60
4.6.13.1 คิชยาภิบาลประจำคริสตจักรหนองหอย	60
4.6.13.2 คริสตจักรกับการพัฒนาชุมชน	63

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
4.6.13.3 การรับเชื้อ	64
4.6.13.4 ข้อเสนอแนะก่อนการรับเชื้อ	64
4.6.13.5 ชีวิตคริสเตียน	65
4.6.13.6 คริสเตียนกลับใจ	66
4.6.13.7 คริสต์กับผี คนละเส้นทาง	67
4.6.13.8 คริสต์ศาสนาน่าสนใจ	68
4.7 ระบบครอบครัว	69
4.7.1 ลูกหลาน	69
4.7.1.1 ลูกชายมั่ง	69
4.7.1.2 ลูกสาวมั่ง	70
4.7.1.3 คำสอน	72
4.7.1.4 การจุด	75
4.7.1.5 เล้าแก่	77
4.8 การแต่งกาย	79
4.8.1 หมวกมั่ง	79
4.8.2 เครื่องประดับเงิน	80
4.8.3 ผ้าใยกัญชง	81
4.8.4 ผ้าปัก	82
4.9 อาหารการกิน	82
4.9.1 ข้อห้ามเรื่องการกิน	83
4.10 สุขภาพอนามัย	85
4.10.1 การวินิจฉัยและรักษาโรคแบบดั้งเดิม (อ้วนเน่ง)	85
4.10.2 หมอผี	86
4.10.3 หมอสมุนไพร	90
4.11 ดนตรี	92
4.11.1 จ้าง	92

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
4.11.2 แคนมิ่ง (เซ็ง)	92
4.12 ปีใหม่มั่ง	93
4.13 การตัดสินคดีความ	95
4.14 นิทาน	97
4.14.1 นกฮูกกับกวาง	97
4.14.2 นางฟ้ากับสามี	98
4.14.3 กำเนิดมนุษย์	99
4.14.4 ลูกกำพร้าว้า	100
4.16 ชุมชนหนองหอยในสายตาของคนภายนอก	101
4.16.1 โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2	101
4.16.2 ความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของชาวชุมชน	102
4.16.3 ความผูกพันและความประทับใจที่มีต่อชุมชน	104
4.17 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับชาวมิ่งหมู้บ้านหนองหอย	109
4.18 โครงการหลวงกับการแก้ไขปัญหาฝิ่น	111
4.19 ระบบสาธารณสุขปกคของชุมชน	116
4.19.1 ฝ่ายทันต	117
4.19.2 ถนนลาดยาง	118
4.20 การท่องเที่ยวชุมชน	118
4.20.1 การท่องเที่ยวชุมชนในอดีต	119
4.20.2 ช่วงพัฒนาการท่องเที่ยว	120
4.20.3 การท่องเที่ยวชุมชนในยุคปัจจุบัน	120
4.20.4 ความคิดเห็นของชาวบ้านต่อการท่องเที่ยว	122
บทที่ 5 สรุป การนำผลการวิจัยไปใช้ ปัญหาและข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก : รูปภาพ	132

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
ภาคผนวก ข : แผนที่หมู่บ้านหนองหอยแสดงแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบัน	137
ภาคผนวก ค : บันทึกข้อความ การนำผลงานวิจัยใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา	138
ภาคผนวก ง : บันทึกข้อความ ขอขอบคุณจากโรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2	139
ภาคผนวก จ : แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	140
ประวัติผู้วิจัย	153

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
บทที่ 3: ภาพที่ 1: เกรียณูชาวเขา	25
ภาคผนวก ก :	132
ภาพที่ 1: พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ณ หมู่บ้านหนองหอย	132
ภาพที่ 2: ศาลขุนหลวงวิรังคะ ณ ดอยคว่ำห้อย	132
ภาพที่ 3.1-3.2: ภูมิทัศน์ของหมู่บ้านหนองหอย	133
ภาพที่ 4.1-4.2: ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย	134
ภาพที่ 5: แท่งก้น้ำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่พสกนิกร หมู่บ้านหนองหอยใหม่	135
ภาพที่ 6: น้ำดื่มที่มีแหล่งกำเนิดจากยอดเขา “ขุนหลวงมะลังก๊ะ”	135
ภาพที่ 7: “หม้อก้อย” นางสาวจันทร์ศิริ วาทหงษ์	136
ภาพที่ 8: ภาพตัวอย่างการเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัย (ขณะบันทึกเทปสัมภาษณ์)	136

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
บทที่ 3: แผนที่ 1: แผนที่หมู่บ้านมิ่งหนองหอยเก่า	16
ภาคผนวก ข : แผนที่ 2: แผนที่หมู่บ้านหนองหอยแสดงแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบัน	137

